

SİLGİLER

ALAIN ROBBE-GRILLET

FOL® 127

© Mak Grup Medya Pro. Rek. Yay. A.Ş.
Sertifika No: 44396

Edebiyat 14
Roman 03

Silgiler
Alain Robbe-Grillet

Çeviren: Alp Tümertekin

Özgün Adı: *Les Gattes*
Edisyon: @1953 by Les Editions de Minuit.

Yayına Hazırlayan: Ü. Burçin Özkan
Redaksiyon: Mak Grup Redaksiyon Ekibi
Görsel Yönetmen: Nurullah Özbay
Grafik Tasarım ve Uygulama: Tavoos

ISBN 978-625-7307-51-2

Baskı: Ayrıntı Basım Yay. ve Mat. Hiz. San. Tic. A.Ş.
Matbaa Sertifika No: 49599

I. Baskı: Haziran 2021

İletişim Adresleri
Cinnah Cd. Kırkpınar Sk. 5/4
06420 Çankaya Ankara
Tel.: 0312. 439 01 69
www.folkitap.com
bilgi@folkitap.com
siparis@folkitap.com
www.twitter.com/folkitap
www.instagram.com/folkitap

ALAIN ROBBE-GRILLET

Alain Robbe-Grillet Ziraat mühendisi, sinemacı ve romancı. 18 Ağustos 1922'de Brest'de doğdu. Ziraat eğitimi aldı. Bir süre Afrika ve Antiller'de yaşadıkdan sonra kendini yazmaya, daha doğrusu yazı üstüne yenilikçi araştırmalara adadı. Böylelikle "Yeni Roman" akımının en büyük kuramcılarında ve temsilcilerinden biri oldu. 50'li yıllardan itibaren geleneksel roman biçimini, yani olay örgüsünün çizgiselliği, anlatının kronolojisi, roman kişilerinin psikolojik derinliği gibi öğeleri reddeden yazarların oluşturduğu bir akımdı Yeni Roman. Robbe-Grillet'in 1953'te yayınlanan ilk yapıtı *Silgiler* de bu yadsımacı niteliği taşıyordu. Yazar sinema alanında denemelere de girişti. Alain Resnais'nin 1961'de çektiği *L'année dernière à Marienbad* adlı filmin senaryosunu sine-roman biçiminde yayımladı. 80'lerde, fantazmalarla, çıkışsız labirentlerle dolu yazı evrenine açıkça otobiyografik öğeler kattı. 2004 yılında Fransız Akademisi' ne seçilen Robbe-Grillet, son yirmi yıldır çeşitli Amerikan üniversitelerinde Yeni Roman üstüne dersler vermektedir.

Başlıca eserleri: *Un régicide* (1949); *Les Gommages* (1953); *Le Voyeur* (1955); *La Jalousie* (1957); *Dans le labyrinthe* (1959); *La Maison de rendez-vous* (1965); *Projet pour une révolution a New-York* (1970); *Topologie d'une cité fantôme* (1976); *Souvenirs du Triangle d'Or* (1978); *Djinn* (1981); *La reprise* (2001).

ALP TÜMERTEKİN

Alp Tümertekin 1955'te İstanbul'da doğdu. İstanbul St. Michel Fransız Lisesi'ni bitirdi. Yükseköğrenimini İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Fransız ve Roman Dilleri Bölümü Dilbilim dalında tamamladı. Fiziksel Antropoloji, Türk Dili, Pedagoji ve Beşeri-İktisadi Coğrafya sertifikaları aldı. Dilbilim alanında olduğu gibi, coğrafi mekân ve pazarlama coğrafyası konularında da çalışmalarını sürdürdü, çeviriler yaptı. Çeşitli dergilerde yazı ve çevirileri yayımlandı. Başlıca çevirileri şunlardır:

J. P. Sartre, *Sözcükler* (1983); G. Bachelard, *Yok Felsefesi* (1995); P. Boniface, *Güçsüzlük İsteği* (1997); J. Le Goff, *Gençlere Avrupa Tarihi* (1997); A. Raymond, *Yeniçerilerin Kahiresi* (1999); J. Derrida, *Marx'ın Hayaletleri* (2001); Stefanos Yerasimos, *Süleymaniye* (2002); Çeşitli yazarlar, *Bensizbiz* (2002); L. Althusser, *İdeoloji ve Devletin İdeolojik Aygıtları* (2003); Bella Habip, *Kadınlık, Yeniden* (2003); Roger Perron, *Neden Psikanaliz?* (2003); Marida Talamona, *Malaparte Evi* (2004); Joan Miró, *Düşlerimin Rengi Bu* (2005); Gaston Bachelard, *Uzamanın Poetikası* (2008); Louis Althusser, *Kriz Yazıları* (2009); Gaston Bachelard, *Düşlemenin Poetikası* (2012); T. Kuran, *Yalanla Yaşamak* (2013); G. Apollinaire, *Kübist Ressamlar* (2014); Bruno Zevi, *Mimarlığı Görebilmek* (2015); Álvaro Siza, *Apaçıklığı İmgelemek* (2015); François Georgeon, *Osmanlıdan Cumhuriyete İstanbul'da Ramazan* (2018), George Simmel, *Harabe, Kapı ve Köprü, Kulp* (2020).

BAŞLANGIÇ

1

Kahvenin patronu, alacakaranlıkta masa ve iskemleleri, küllükleri, soda sifonlarını düzenler; saat sabahın altısı.

Her şeyi açık seçik görmesine gerek yok, ne yaptığını bile bilmez zaten. Hâlâ uykuda. Hareketlerinin her ayrıntısı çok eski yasalar tarafından yönetilmekte, dolayısıyla, insanca niyetlerin yol açtığı dalgalanmalardan da etkilenmiyor; her saniye katıksız bir hareket demek: Yana doğru bir adım, iskemle otuz santim öteye, masa bezini şöyle üç defa dolaştır, sağa doğru yarım dön, iki adım ileri, her saniye belli, kusursuz, eşit, çapaksız. Otuz bir. Otuz iki. Otuz üç. Otuz dört. Otuz beş. Otuz altı. Otuz yedi. Her saniyenin kendi, kesin yeri var.

Ne yazık ki, kısa bir süre sonra zaman, efendi olmaktan çıkacak. O gün olup bitenler, ne denli önemsiz olsalar da, kendilerini kuşatan kuşku ve yanlışla sarıp sarmalanacaklar, kısa bir süre sonra işe koyulacaklar, aşama aşama en ideal düzenlemeye girişecek, sinsice, şurada burada işleri tersine çevirecek, zamanı kaydıracak, işleri karıştıracak, eğip bükecek, yavaş yavaş işlerini tamamlayacaklar. Sonuç olarak ortaya çıkarsa, kışın başlarında bir gün olacak, plansız, yönsüz, anlaşılmaz ve canavarca.

Henüz çok erken, sokak kapısının kilidi daha yeni açıldı, sahnede bulunan biricik kişi kendine özgü varoluşa bürünmedi henüz. On iki iskemlenin, geceyi geçirdiği, suni mermer masalardan yavaşça indiği saatteyiz. O kadar işte. Makineleşmiş bir kol, dekoru yeniden kurar.

Her şey hazır olduğunda, ışıklar yanar...

Şişman bir adam, patron, orada ayakta durur, masa ve iskemleler arasında yeniden kendi kendini tanımaya çalışır. Barın üstünde, hastalıklı bir görüntüyü, ekşi, yeşilimsi suratı karman çorman, karaciğeri hasta ve yağ bağlamış patronu yansıtan uzun bir ayna var.

Öte yanda, camın arkasında, sokağın alacakaranlığında yavaş yavaş eriyip giden patron durur gene. Az önce etrafı düzenleyen de bu karaltı olmalı kesinkes; yok olmaktan başka bir işi kalmadı artık. Bu hayaletin neredeyse paramparça olmuş yansıması titreşir aynada; bunun ötesindeyse, her biri biraz daha duraksarcasına beliren gölgelerin tanımsız, can sıkıcı dizisi uzanır: Patron, patron, patron... Kendi halesi içinde boğulmuş, hüzünlü bulutsu, Patron.

Patron zorlukla sudan çıkarır başını. Çevresinde, suyun üstünde öyle başıboş yüzen birkaç kırıntıyı yutar. Acele etmesine gerek yok, bu saatte pek öyle akıntı olmaz.

İki eliyle masaya abanır, bedeni öne doğru eğik, tam uyanmamış daha, gözleri bilinmedik bir yere çakılı kalmış: Şu salak Antoine'ın her sabahki şu İsveç jimnastiği. Ve geçen günkü yani dünkü pembe kravatı. Bugün salı; Jeannette daha geç gelir.

Tuhaf, küçük bir leke; ne boktan bir şey şu mermer, üstüne ne koysan izi çıkar. Kan gibi sanki. Daniel Dupont, geçen akşam... Buradan iki adım uzakta. Biraz sakat bir hikâye: Hırslızın teki ışığı yanan bir odaya bile bile girmez ki adam onu

öldürmek istiyordu kesinlikle. Kişisel bir kin olmalı, başka ne olabilir ki? Ne olursa olsun beceriksizce bir iş. Düdü bu. Az önce de gazetede görmesin mi bunu! Ha, evet, Jeannette daha sonra gelecek. Ona bir de satın almasını söylemem gereken şey... Yok, yok, yarın aldırırım.

Şu tuhaf lekeyi, suç deliliymiş gibi, dalgınlıkla, bezle şöyle bir silivermek. İki suyun arasından, ulaşılamayacak kadar uzaktan, belli belirsiz kütleler geçip gidiyor ya da bunlar birer delik yalnızca.

Jeannette'in gelir gelmez sobayı yakması gerek; soğuklar erken bastırdı bu yıl. Otacı¹ on dört temmuzun yağışlı geçtiği her yıl böyle olduğunu söylüyor; doğrudur belki de. Hep haklı olan şu öteki Antoine salağı, ne yapıp edip bunun doğru olmadığını göstermek istiyordu elbette. Otacı da sinirlenmeye başlıyordu yavaştan, dört beş bardak beyaz şarap yeterdi ona; ama Antoine anlamıyordu ki. İyi ki patron oradaydı. Düdü bu. Yoksa pazar mıydı? Pazardı ya: Antoine şapkasını takmıştı; tuhaf bir hava veriyordu ona bu şapka! Şapkası ve de pembe kravatı! Peki, ama dün de takmıştı kravatını. Yok canım. Tamam, tamam, ne olmuş yani!

Bez hırsıyla dolaşınca önceki günün tozları bir kez daha havalanır masadan. Patron dikilir.

"Mobilyalı odalar" yazısının tersini görür camda; tam on yedi yıldır iki harfi eksik bu yazının; tam on yedi yıldır tamamlayacak bu harfleri. Daha Pauline'in zamanından beri böyle bu; geldiklerinde söylemişlerdi...

Zaten kiralık oda bir tane var, yani ne olursa olsun aptalca bir şey bu. Duvar saatine bir bakar. Altı buçuk. Adamı kaldırmak gerek.

¹ Otacı: Halk ağzında çeşitli bitkilerle tedavi uygulayan kişiler için kullanılan bir unvan. (Yay. Haz.)